

FAKTORI POKRETAČI SPECIJALNE VOJNE OPERACIJE RUSKE FEDERACIJE U UKRAJINI

Čedomir Gerzić¹

Rezime: Suština konflikta u Ukrajini je politička i gradve velike sile-Ruske Federacije i SAD u izmenjenim svetskim okolnostima. Korene sukoba u Ukrajini treba tražiti u periodu završetka hladnog rata, kada su SAD počele da prave političku i bezbednosnu arhitekturu Evrope, u kojoj se Ruska Federacija nije osećala prijatno, posebno zbog širenja NATO naistok. Ruska Federacija je posebno osetljiva na Ukrajinu zbog toga što su sve vojske koje su u osvajачkim pohodima dolazile na njenu teritoriju (Napoleon, Hitler), išle preko Ukrajine. Cilj Ruske Federacije je da omeđi teritoriju gde su Rusi i da postavi „crvene granice“ svog uticaja, što SAD ne odgovara. Povlačenje SAD iz Avganistana i neuspeh na Bliskom Istoku su takođe, ubrzali odluku Moskve da započne specijalnu vojnu operaciju u Ukrajini. Ulazak Ukrajine u NATO apsolutno je neprihvatljiv za Rusku Federaciju. Spoljašnja pretnja nacionalnoj bezbednosti i suverenitetu, narušen balans snaga u regionu i nacionalni status su ključni faktori koji su doveli do specijalne vojne operacije Ruske Federacije u Ukrajini.

Ključne reči: specijalna vojna operacija, Ruska Federacija, Ukrajina.

FACTORS DRIVING SPECIAL MILITARY OPERATIONS RUSSIAN FEDERATION IN UKRAINE

Summary: The essence of the conflict in Ukraine is the political game of two great powers - the Russian Federation and the USA in changed world circumstances. The roots of the conflict in Ukraine should be sought in the period of the end of the Cold War, when the USA began to create the political and security architecture of Europe, in which the Russian Federation did not feel comfortable, especially due to the expansion of NATO to the East. The Russian Federation is particularly sensitive to Ukraine because all the armies that came to its territory in conquest campaigns (Napoleon, Hitler) went through Ukraine. The goal of the Russian Federation is to delimit the territory where the Russians are and to set the "red borders" of its influence, which the USA does not respond to. The US withdrawal from Afghanistan and the failure in the Middle East also accelerated Moscow's decision to launch a special military operation in Ukraine. Ukraine's entry into NATO is absolutely unacceptable for the Russian Federation. The external threat to national security and sovereignty, the disturbed balance of power in the region and the national status are the key factors that led to the special military operation of the Russian Federation in Ukraine.

Keywords: special military operation, Russian Federation, Ukraine.

1. UVOD

Savremeni oružani sukob na tlu Ukrajine, neposredno je povezan sa državnim prevratom koji se odigrao u februaru 2014. godine (tzv. „Evromajdan“). Nakon serije sukoba aktuelne vlasti i opozicije, na vlast je došao prozapadno orjentisan premijer Oleksandar Turčinov. Nova vlada je ignorisala sve prethodno potpisane sporazume vlasti i opozicije, potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom i donela radikalne propise kako bi „smanjila ruski uticaj u Ukrajini“. Mere novih vlasti u Kijevu izazvale su oštre reakcije u istočnom i jugoistočnom ruskojezičnom delu države. Usledio je talas proruskih demonstracija.

Nakon referenduma, Krim je u martu 2014. godine anektirala Ruska Federacija. Radikalne grupe proruski nastrojenih žitelja Donbasa (Donjeck i Lugansk) u aprilu 2014. godine, organizovali su uspešnu oružanu pobunu u ovim regionima, održali referendum o samostalnosti, osporavajući legitimitet novih vlasti u Kijevu. Uz povremena kršenja primirja i incidente na liniji razdvajanja, sukobi u Donbasu bili su pretvoreni u „zamrznuti konflikt“. Ova situacija je trajala sve do početka 2022. godine i nove eskalacije krize.

---

¹Univerzitet odbrane, Škola nacionalne odbrane, Katedra operatike, cedomirgerzic@gmail.com

18. KONFERENCIJA SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM RIZIK I BEZBEDNOSNI INŽENJERING

Ruska Federacija je 21. februara 2022. godine priznala Donjecku Narodnu Republiku (DNR) i Lugansku Narodnu Republiku (LNR), uspostavila je zvanične odnose sa dve samoproglašene republike, potpisavši sporazum o prijateljstvu, saradnji i uzajamnoj pomoći, što su državna Duma i Savet Federacije prihvatili. Savet Federacije odobrio je slanje ruske vojske u Donbas.

Otvorena podrška i promocija neonacističke ideologije, brza militarizacija Ukrajine, stalni pozivi na aneksiju ruskih teritorija, rastuća pretnja nacionalnoj bezbednosti i stabilnosti, doprineli su pokretanju specijalne vojne operacije Ruske Federacije u Ukrajini. Ruska Federacije je započela „specijanu vojnu operaciju“ u Ukrajini 24. februara 2022. godine.

U periodu od raspada SSSR do 2021. godine, Ruska Federacija pokrenula je 25 vojnih intervencija (uključujući i mirovne misije ruske armije). Najznačajniji faktori pokretači specijalne vojne operacije Ruske Federacije u Ukrajini su: nacionalni status, regionalni balans snaga, spoljašnja pretnja po ruski suverenitet, vojni kapaciteti ruske armije (posebno za intervencije koje su fizički udaljenije od teritorije Ruske Federacije) [1].

2. NACIONALNI STATUS

Za Rusku Federaciju održavanje statusa velike sile nije samo stvar prestiža ili uslova za dalji ekonomski i naučno-tehnološki razvoj, već i stvar opstanka, odnosno suverenosti i teritorijalne celovitosti. Centralni motiv ruske spoljne politike je želja Ruske Federacije da održi status velike sile i da je na taj način doživljavaju i druge države sveta. Nema dileme da će Ruska Federacija vojno intervenisati ako neko svojim ponašanjem pokuša da dovede taj status u pitanje. Ruska Federacija veruje da joj taj status pripada i spremna je da učini sve kako bi ga očuvala. Čak su i neke njene mirovne vojne misije motivisane isključivo ovim motivom. Ruska Federacija može opstati samo ako je velika sila. Posebno je osetljiva na status nacionalnog faktora.

Ruska Federacija je i tokom postojanja SSSR, i nakon njegovog dramatičnog raspada, gotovo uvek bila u situaciji da dokazuje status velike svetske sile. Najvažnija komponenta statusa velike sile jeste u ključnoj ulozi u regionu, posebno u neposrednom okruženju jer je to prirodan uslov za dalje širenje uticaja i moći. U skladu sa tim, Ruska Federacija radi na postizanju određenog stepena regionalnog hegemonizma i spremna je da učini sve da tu hegemoniju zaštiti odmah po ispoljavanju rizika, ili da ga ponovo uspostavi, kada političke i druge prilike to dozvole.

Državni udar u Kijevu 2014. godine, kada je izvođenjem specijalne operacije svrgnut sa vlasti legalno izabrani šef države i instaliran prozapadni marionetski režim, predstavlja direktno ugrožavanje statusa Ruske Federacije kao velike svetske sile. To je bio faktor koji je doveo do ruske vojne intervencije, aneksije Krima i direktne vojne pomoći samoproglašenim narodnim republikama DNR i LNR, u kojima Rusi čine veliku većinu stanovništva, a koje predstavljaju logističku odskočnu dasku za dalji ruski intervencionizam u Ukrajini.

Dalje ugrožavanje statusa Ruske Federacije kao velike sile nastavilo se kroz ideju o članstvu Ukrajine u NATO paktu i mogućnost raspoređivanja raketnih sistema NATO na teritoriji Ukrajine.

3. REGIONALNI BALANS SNAGA

Balans snaga NATO pakta i Ruske Federacije na prostoru Evrope odavno je narušen. Nakon pada Berlinskog zida, SAD su obećale da se NATO neće širiti izvan granica Istočne Nemačke. Takvo obećanje dato je najmanje dva puta. Prvi put je to učinio nemački ministar Hans-Ditrich Genšer nekoliko meseci nakon pada Berlinskog zida, kada je ujedinjenje Nemačke bilo političko pitanje broj jedan. Genšer je javno izjavio sledeće: „Proširenje teritorije NATO-a na Istok, odnosno bliže granicama Sovjetskog Saveza, neće se desiti“.

Slično obećanje došlo je i od američkog državnog sekretara, Džejmsa Bejkera, prilikom posete Moskvi u februaru 1990. godine. Ostalo je zabeleženo da su takva obećanja data i da nikoga ne treba da iznenađuje što Ruska Federacija smatra da je prevarena.

Obećanja su zaboravljena, pa su 1999. godine u NATO članstvo primljene Mađarska, Češka i Poljska, a 2004. godine Litvanija, Letonija i Estonija, čime se NATO pakt proširio i na teritoriju

18. KONFERENCIJA SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM RIZIK I BEZBEDNOSNI INŽENJERING

bivšeg SSSR i izbio na granice sa Ruskom Federacijom. U Deklaraciji Samita NATO pakta, koji je održan u aprilu 2008. godine u Bukureštu, navedeno je da će Gruzija i Ukrajina „postati članice NATO pakta u određenom, nepreciziranom trenutku u budućnosti“.

Mnogi zapadni naučnici i analitičari upozoravali su da metastaziranje NATO pakta može predstavljati razlog za vojni intervencionizam Rusije, ali se Vašington i Brisel nisu mnogo obazirali.

Jedna od najvažnijih posledica širenja NATO pakta na istok, ka teritoriji Ruske Federacije je i smanjivanje, odnosno nestanak tzv. zone razdvajanja (bafer zona). Vojna strategija SSSR decenijama se zasnivala na postojanju svojevrsne zone razdvajanja između evropskih snaga NATO pakta i teritorije Sovjetskog Saveza. Tu ulogu su imale Bugarska, Rumunija, Mađarska, Čehoslovačka, Istočna Nemačka i Poljska kao članice Varšavskog pakta. Ova zona je bila važna zaštita pre svega Moskve i vojnih instalacija namenjenih njenoj odbrani. U slučaju prodora kopnenih snaga NATO pakta, bafer zona, kroz koju bi te snage najpre morale da se probiju, davala je određeno vreme sovjetskoj armiji, u velikoj meri sačinjenoj od rezervnog sastava, da izvrši mobilizaciju i pripremu odbrane.

Nakon raspada SSSR i širenja NATO pakta, ulogu smanjene bafer zone preuzele su Ukrajina, Belorusija, Litvanija, Letonija i Estonija. Tri pribaltičke države su primljene u NATO 2004. godine. Pretila je opasnost da ako Ukrajina postane član NATO, nestane čak i ono malo što postoji od te bafer zone.

Od kolike važnosti za Rusku Federaciju može biti postojanje takve zone razdvajanja govori i neverovatan podatak da samo armija SAD na prostoru Evrope ima više od sedamdeset hiljada trajno stacioniranih vojnika. U Nemačkoj se u pet vojnih garnizona nalazi polovina tog broja, sa komandom u Štutgartu. Pored trajno stacioniranih snaga, SAD su od početka krize u Ukrajini 2014. godine u okviru operacije “Atlantic Resolve” privremeno stacionirale još sedam hiljada vojnika u Poljskoj i Litvaniji. Komanda ovih snaga je u gradu Poznanju u Poljskoj.

Iako nije članica NATO pakta, Ukrajina je postala savršena lokacija za postavljanje američkih i NATO obaveštajnih instalacija - radara, prislušnih uređaja, različite opreme za elektronsko izviđanje i ratovanje. Godinama se na teritoriji Ukrajine nalaze i deluju američki i NATO obaveštajci, ali i pripadnici raznih specijalnih jedinica. Američki i britanski izviđački avioni i bespilotne letelice krstarili su vazдушnim prostorom Ukrajine sa samo jednim ciljem - da prikupljaju obaveštajne podatke o ruskim vojnim instalacijama.

Slika 1 - Bespilotna letelica Northrop Grumman RQ-4 Global Hawk

Do početka specijalne vojne operacije u Ukrajini, američki i britanski izviđački avioni i bespilotne letelice poput E-8C, P8 Poseidon i Northrop Grumman RQ-4 (slika 1) na nedeljnom nivou izvodili su letove u ukrajinskom vazдушnom prostoru osmatrajući ruske vojne instalacije u Crnom Moru, na Krimu, i u Istočnoj Ukrajini.

18. KONFERENCIJA SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM RIZIK I BEZBEDNOSNI INŽENJERING

Istočna Ukrajina bila bi savršeno mesto za postavljanja odbrambenog raketnog štita NATO. Takav raketni štit (Aegis BMD) već postoji u Japanu, Rumuniji i Poljskoj. Za razliku od štita u Poljskoj, raketni štit u Ukrajini bio bi znatno bliže Ruskoj Federaciji, odnosno ruskim raketnim bazama, a samim tim i znatno opasniji po ruske oružane snage.

Ovakvi raketni štitovi predstavljaju odbrambene sisteme čiji je zadatak rano presretanje i uništavanje raketa kratkog dometa (do 500 km) i raketa srednjeg dometa (500-5500 km). Ove vrste raketa se smatraju naročito opasnim naoružanjem, jer je vreme za koje stižu do ciljeva kratko, pa je verovatnoća njihovog presretanja i neutralisanja relativno mala. Ona armija koja ima mogućnost isturanja takvih odbrambenih štitova ima i značajnu vojnu prednost u slučaju sukoba. Osim Kaljiningradske oblasti, Ruska Federacija nema mogućnost postavljanja takvih sistema blizu NATO raketnih baza, jer se NATO planski širio sve do samih granica Ruske Federacije.

Bez obzira što teritorija Ukrajine godinama služi za obaveštajne aktivnosti NATO protiv Ruske Federacije i što bi po prijemu u NATO pakt, gotovo izvesno na njenoj teritoriji bio postavljen odbrambeni raketni štit, postoji još jedan mnogo ozbiljniji način ugrožavanja regionalnog balansa snaga.

Sporazum o nuklearnim snagama srednjeg dometa potpisali su 8. decembra 1987. godine u Vašingtonu predsednik SAD Ronald Regan i generalni sekretar Komunističke partije Sovjetskog Saveza Mihail Gorbačov. U pitanju je ugovor o kontroli naoružanja kojim je predviđena zabrana razvoja i proizvodnje, kao i postepeno uništavanje balističkih i krstarećih raketa srednjeg dometa: 500-1000 km i dometa 1000-5500 km. Sporazum se odnosio samo na balističke i krstareće rakete koje se mogu lansirati sa zemlje. Rakete koje se lansiraju sa mora, odnosno iz vazduha, nisu bile obuhvaćene ovim sporazumom.

Sporazum je bio gest dobre volje dve supersile i simbol odustajanja od hladnoratovske ideologije. Do 1. juna 1991. godine na osnovu ovog sporazuma Sovjetski Savez je uništio 1846, a SAD 846 raketa.

U julu 2014. godine, samo pet meseci nakon prevrata u Ukrajini, administracija predsednika Obame je, pozivajući se na vojne obaveštajne podatke, iznela sumnje da Ruska Federacija radi na razvoju nove krstareće rakete sa oznakom Novator 9M729, koja će moći da se lansiraju sa zemlje i koja će imati domet od 2500 km, što predstavlja kršenje sporazuma potpisanog 1987. godine.

Ruska Federacija je potvrdila razvoj nove krstareće rakete, ali je saopštila da je raketa 9M729 samo varijanta starije rakete 9M728, da su obe deo poznatog sistema Iskander-M, imaju domet manji od 500 km i da zbog toga razvoj tog naoružanja ne predstavlja kršenje sporazuma. Na kraju tog procesa SAD su saopštile da im ruske vlasti nisu dozvolile dovoljan uvid u tehničke karakteristike nove rakete i da ostaju pri stavu da je u pitanju kršenje sporazuma. SAD nisu iznale nikakve konkretne dokaze za svoje tvrdnje, već su se samo pozivale na vojne obaveštajne podatke. I pored ovog nesporazuma, predsednik Obama nikada nije izrazio nameru SAD da napuste sporazum o kontroli raketa srednjeg dometa.

Predsednik Tramp je 20. oktobra 2018. godine najavio povlačenje SAD iz sporazuma. Kao razlog je najpre navedeno to što Kina gomila naoružanje u regionu Pacifika, posebno u regionu Južnog kineskog mora, uključujući balističke projekte srednjeg dometa. Kina nije bila potpisnik sporazuma, a SAD jesu, pa ih je to sprečavalo da uspostave ravnotežu snaga u tom regionu.

Rusku Federaciju je najava američkog povlačenja iz sporazuma najviše zabrinula, jer je NATO u međuvremenu izbio na njene granice, a sa najavama članstva Ukrajine i Gruzije, NATO bi bio „pod nosom“ Moskvi. Povlačenjem SAD iz sporazuma stvorena je i formalnopravna mogućnost da NATO rakete srednjeg dometa budu postavljene npr. u Poljskoj, pribaltičkim državama ili Ukrajini.

Usledio je niz pokušaja da se dođe do nekakvog rešenja. Rusko ministarstvo odbrane je organizovalo javno prezentovanje tehničkih karakteristika nove krstareće rakete, ali je sve bilo uzaludno (slika 2). SAD su po isteku roka od šest meseci, u toku koga je sporazum bio suspendovan, 2. avgusta 2019. godine objavile da ga napuštaju. Narednog dana to je učinila i Ruska Federacija.

18. KONFERENCIJA SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM RIZIK I BEZBEDNOSNI INŽENJERING

Slika 2 - Krstareća raketa Novator 9M729

Umesto da insistiraju na poštovanju sporazuma i zahtevaju uništavanje proizvedenih primeraka nove krstareće rakete, SAD su ostale pri stavu da napuštaju sporazum. Ruska Federacija je optužbe o tajnoj raketi dometa 2500 km doživela kao američki izgovor u nameri da napuštanjem sporazuma otklone formalnu prepreku za buduće razmeštanje raketa srednjeg dometa u Istočnoj Evropi – na primer u Poljskoj, pribaltskim državama ili Ukrajini, nakon njenog prijema u NATO.

Odustajanje SAD od sporazuma, uz istovremeno sve češće pominjanje članstva Ukrajine u NATO paktu, za Moskvu je bila naročito opasna kombinacija. Kriza u Ukrajini nije više bila samo pitanje bezbednosti pripadnika ruske nacionalne manjine u DNR, LNR i ruskih vojnih instalacija na Krimu, sada je to bilo pitanje strateške prednosti protivnika koja vrlo lako može odlučiti o ishodu eventualnog sukoba.

U Moskvi se upalio alarm i počelo je pravljenje plana za dobijanje jasnih i čvrstih garancija da se na teritoriji Ukrajine neće naći odbrambeni raketni štitovi, balističke i krstareće rakete srednjeg dometa ili neki drugi ofanzivni borbeni sistemi NATO pakta koji mogu predstavljati strateško ugrožavanje ruskih oružanih snaga, odnosno ruskog suvereniteta.

4. SPOLJAŠNJA PRETNJA PO RUSKI SUVERENITET

Pod faktorom spoljašnje pretnje po ruski suverenitet treba podrazumevati konkretne aktivnosti, nešto što se već dogodilo, što predstavlja konkretnu opasnost po, pre svega, ruske oružane snage koje, kao i u svakoj drugoj državi, predstavljaju najvažnijeg čuvara državnog suvereniteta. Ono što predstavlja spoljašnju pretnju po suverenitet Ruske Federacije, u najvećem broju slučajeva je i narušavanje regionalnog balansa snaga, i obrnuto. Kada je situacija u Ukrajini u pitanju, postoji nekoliko stvari koje je Ruska Federacija doživljavala kao spoljašnju pretnju po svoje oružane snage, odnosno po svoj suverenitet.

Ukrajina je od samog početka krize 2014. godine dobijala značajnu vojnu pomoć SAD i drugih članica NATO pakta. Pentagon i NATO su se otvoreno hvalili dostignućima u reorganizaciji i modernizaciji ukrajinske armije. Iako Ukrajina formalno nije članica NATO, faktički je dobijala (i dalje dobija) vojnu podršku, kao da jeste. Naravno, mogu se navoditi argumenti da Ukrajina kao suverena država, ima pravo na takve aktivnosti i takvi argumenti imaju svoje utemeljenje u međunarodnom pravu, ali je i činjenica da tolika vojna pomoć, koja je odavno prerasla obim uobičajene vojne saradnje, ukazuje na određene dugoročne, strateške namere, pa je Ruska Federacija doživljava kao opasnost po svoje oružane snage, odnosno svoj suverenitet.

Prema zvaničnim podacima američkih vlasti, SAD su od početka krize 2014. godine Ukrajini uputile vojnu pomoć čija vrednost premašuje dve i po milijarde dolara. Pomoć se najviše sastojala u slanju američkih vojnih instruktora, isporukama radara za detekciju minobacačke i artiljerijske vatre i isporukama protivoklopnih sistema FGM-148 Džavelin.

Velika Britanija je uputila značajnu vojnu pomoć u vidu lakih protivoklopnih sistema NLAW. Britanska vojska je u decembru 2021. godine formirala Brigadu specijalnih snaga čiju okosnicu čine četiri bataljona Britanskih rendžera čiji je zadatak pružanje podrške oružanim snagama prijateljskih

18. KONFERENCIJA SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM RIZIK I BEZBEDNOSNI INŽENJERING

država, odnosno raznim pobunjeničkim pokretima koji deluju na teritorijama država, koje Velika Britanija i NATO smatraju svojim protivnicima. Takođe, i druge države članice NATO pakta uputile su vojnu pomoć Ukrajini (Kanada, Poljska, Litvanija, Letonija, Estonija,...).

Turska, još jedna članica NATO, takođe je „dolila ulje na vatru“ najpre isporukom bespilotnih letelica TB2 Bayraktar, a zatim i ugovorom o njihovoj proizvodnji u Ukrajini. Ukrajina je prvo strano tržište kome je Turska isporučila Bayraktar bespilotne letelice 2019. godine. Bayraktar bespilotne letelice su visokotehnoški i ofanzivni borbeni sistem koji može dovesti kako do značajnijeg ugrožavanja pripadnika ruske armije i ruskih vojnih instalacija, tako i do promene regionalnog odnosa snaga.

Mogućnost korišćenja ovih bespilotnih letelica protiv ruske armije je značajno ograničena zbog brojnih ruskih sistema za elektronsko ratovanje, kao i zbog neuporedivo kvalitetnije trupne PVO u odnosu na snage generala Haftara u Libiji, snage sirijske armije, ili jermenske snage u Nagorno-Karabahu, protiv kojih je Bayraktar vrlo uspešno korišćen (slika 3). Činjenica da ukrajinska armija poseduje ovakvo tehnološko napredno oružje i da ga je već uspešno koristila protiv proruskih snaga u Donbasu, zabrinjavala je Moskvu.

Međutim, od samog tehnološki naprednog i ofanzivnog oružja, Moskvu je više zabrinjavao porast raspoloženja ukrajinskog javnog mnjenja i pripadnika oružanih snaga za rešavanje situacije u Donbasu oružanim putem.

Slika 3 - Ukrajinska borbena bespilotna letelica turske proizvodnje TB2 Bayraktar

5. ZAKLJUČAK

Na odluku Ruske Federacije da započne specijalnu vojnu operaciju u Ukrajini primarno su uticali nacionalni status, regionalni balans snaga i faktor spoljašnjeg ugrožavanja ruskog suvereniteta.

Nakon jednostranog napuštanja sporazuma o nuklearnim snagama srednjeg dometa od strane SAD i procene Moskve da je osnovni motiv za mešanje SAD i NATO u prevrat u Ukrajini 2014. godine, kao i za podršku Ukrajini sve vreme tokom trajanja krize, zapravo, namera da se na teritoriji Ukrajine izgrade raketne baze NATO pakta, faktor promene regionalnog balansa snaga postaje najznačajniji.

Ovaj faktor u potpunosti menja način na koji Moskva posmatra krizu u Ukrajini, izmeštajući svoj fokus sa pitanja fizičke bezbednosti pripadnika ruske nacionalne manjine u DNR i LNR i bezbednosti ruskih vojnih instalacija na Krimu, na pitanje strateškog ugrožavanja koje bi članstvo Ukrajine u NATO i mogućnost instalacije odbrambenog raketnog štita, ili ofanzivnih balističkih i krstarećih raketa na teritoriji Ukrajine predstavljali po Rusku Federaciju.

Pored tri primarna, faktori koji se mogu okarakterisati kao sekundarni, ali koji su imali značajan uticaje na odluku Ruske Federacije da započne specijalnu vojnu operaciju u Ukrajini su: poverenje u vojne kapacitete, identitetska bliskost, vođstvo i ličnost, unutrašnja politika i ekonomski interesi. Ako

se ima u vidu da su neke od ruskih vojnih intervencija izvođene uz prisustvo jednog ili dva faktora, jasno je da se specijalna vojna operacija Ruske Federacije u Ukrajini nije mogla izbeći.

6. LITERATURA

- [1] Grupa autora: „Ruske vojne intervencije“, RAND korporacija, 2021.
- [2] Преузето 10. decembra 2022.. ca <https://www.geolema.com>
- [3] Преузето 13. decembra 2022. ca <https://sr.m.wikipedia.org>
- [4] Преузето 14. decembra 2022. ca <https://www.bbc.com>
- [5] Преузето 17. decembra 2022. ca <https://sputnikportal.rs>
- [6] Grupa autora: „Ruske vojne intervencije“, RAND korporacija, 2021.
- [7]